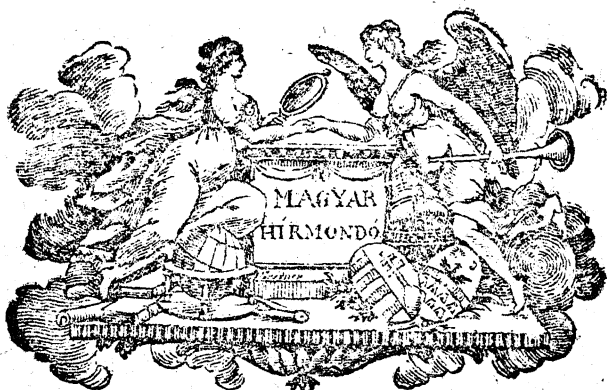

A'
CSASZARI ES KIRALYI FELSÉG
ENGEDÉLMÉVEL.

Nro 44.

Költ Bétsbenn, Sz. András Havának (November)
30-dik napján 1802-dik Esztendőben.

B é t s.

Méltóságos Zsadányi és Törökszentmiklósi Al-
másky Ignácz Udvari Tanácsos és Referendárius
Urat, Nemes Bars Vármegyének Fő Ispánnját,
több rendbeli Hivatalokban tett jeles érdemeire
nézve, a' Sz. István Rendjének Kis Keresztével
méltóztatott megtisztelni Felséges Urunk.

Magyar Ország.

Zemlinből Nov. 15-dikén. Hajókázható vize
ink, mellyek a' soká tartott szárazság miatt igen
tsekélyek voltak, ismét kezdenek nevedezni. Az
egy helyben állott hajók megindultak, a' tereh
vitel könnyebbségére. Ez előtt három nappal,

A a a

egy Muszka hajó érkezett ide, 's portékákkal vólt megterhelve, és Orsova felé szándékozik. — Nagy tsendesség uralkodik Belgrádban. Még senki se tudja ki tevődik a' nevezett város új Basájává.

Bártfáról Nov. 20-dikán. Ezen hónap 8-dikán tűz támadván városunkban, felette nagy rémulésben vóltunk, hogy több házaink a' láng prédájává lesznek. Igen sokat köszönhetünk, a' nálunk kvártélyozó Nádasdi Gyalog Regementjéből való Kapitány Úr' jó rendelkezéseinek, kinék egy Káplárja, maga ment a' tűznek 's bátor példájával több lakosokat arra serkentett, hogy annak egygyesült erővel elei vevődjön. — Az élet ára itt nem egyformán van; néha fellyebb megy, néha pedig alább száll. A' hegy alljáról azon jó hírrel kedveskedhetünk, hogy a' szüret igen jó vólt. A' hegy alljai borok óltsóbb áron mennek, mint sem szüret előtt gondoltuk.

Körmözt Bányáról Nov. 21 dikén. A' folyó hónap 19-dikén végeztetett ki itt a' világból egy gonosztévő fiú, kire rá bizonyosodott, hogy 70 esztendőös öreg Attyát, gyilkos kezeivel megölte. Egy forintért vészett ölvze, ez az emberiség gyalázatjára született fiú. édes Attyával, 's dühös indulatja arra vitte, hogy háromszori halálos tsapása által (mellyet egy görtsszel ejtett öreg Attya fején) azt földre terítette. Mikor leest a' földre a' halálos tsapások miatt, a' mint maga a' gonosztévő, ítélő Bírái előtt megvallotta, ezeket a' szavakat mondotta a' vériben fenyegető szerentsétlen öreg: Fijam! az Isten fizesse meg tselekedetedet!! Hogy irtóztató gonoltságát eltitkolhassa a' gyilkos fiú, kö-

telet kapott, 's megfojtotta külömben is a' halálal fájdalommal sebeiben kínlódó édes Attyát. Azután más kötelet kötött, egy a' ház padlásában gyengén vert szegre; 's bészárta halva a' földön fekvő Attyára az ajtót; maga a' körül belől lévő házaknál lármát ütött, 's azt hazudta, hogy éppen most vágta le édes Attyát a' szegről, ki magát a' házban felakasztotta.

Olasz Ország.

Rómából Nov. 10-dikén. Úgy hallatik, hogy Pápa Ő Szentsége, kijelentette volna több Hatalmasságoknak az éránt való akaratját, hogy új füzeményt fog a' Máltai Rend' Nagy Mesterévé választani, Hertzeg Ruspoli helyett, ki ezen hívatalt magára nem vállalta. Reménylhetni, hogy hamarabb rá áll a' Petersburgi Császári Udvar, Ő Szentsége ezen akaratjára, mint a' nevezett Rend fűssainak, és meghatározott állapotjának óltalmazására, mellyet mind az Anglus, mind a' Frantzia Ministerek nagyon sürgetnek a' Petersburgi Udvarnál.

Veronából Nov. 13-dikán. A' Szárdíniai Király, Kaghariba fog utazni, Pápa Ő Szentsége birtokaiból: mivel éppen nem olyanok a' környüli állások, hogy Olasz Országból valamit reménylhetne, vallott kárai' megfordítására nézve.

Helvétzia.

Bernből Nov. 11-dikén. A' híre úgy foly, hogy az előtt való nap, midőn Reding elfogatott, valamelly idegen pafzszust nyert, mellyben az is tudtára adódott, hogy minél hamarabb gondoskodjon magáról. Még tsak meg se mottzant ezen éránta való szorgalmatosságra, és a' midőn más nap fogolyá lett, maga mutatta meg ezen pafz-

A a a 2

szusát a' Frantzia Tisztnek, ezt mondván: midőn nem tehettem Hazámmal azt a' jót, mellyre törekedtem: nem akarok bujkálni sorsom előtt. Sokkal nehezebben szenvedte Generális Mauer elfogattatását, és úgy vette azt, mint a' ki igen érzi, hogy azt nem érdemlette.

Bernából Nov. 12-dikén. Minden nap több több polgárokról hallatik, hogy a' Kormányfőknél magokat hivataljaik' letevése eránt jelentik, nem lévén kedvek ott szolgálni, a' hol törekedéseiknek semmi látatja sints. — A' Helvétziában lévő számos Frantzia seregnek zsoldja, a' Frantzia Respublika Kaszszájából adódik ugyan ki: de tartását a' szegény Helvétzia nyakára tolták. Még ezután válik meg, hogy osztja fel a' Kormányfők ezen terhet a' Kantonokra. Eddig ugyan még bele se szóllott ezen dologba: s mindenik polgárnak magának kell gondoskodni idegen kvártélyosinak tartásáról. Azt se tudja némelyik gazda mit tsináljon, kénytelenítetven gyermekei kezéből kivenni a' kenyeret, hogy azt a' Frantzia katonának adhassa. — Senki se vállalkozott, hogy a' Kormányfők Kommisszariusi hivatalát vigye a' kisebb Kantonokban. — Polgár Rapp mostanában a' kisebb Kantonokban vőlt olly tzállal, hogy az előkelő polgárok' elfogattatása miatt származott zenebonát tsillapítja. Midőn Chur városát oda hagyta, bizonyosokká tette egyfzersmind a' polgárokat, hogy ha a' Kormányfők' rendelkezéseinek ellene nem szegzik magokat, nem szállítódik bé hozzájuk a' Frantzia katonaság. Mihelyt oda hagyta az említett polgár Graubündent, mingyát felháboro-

dott az egész vidék; a' Kormányfők, minden törekedése mellett se mehetett elő tzeljában. Sok helyeken letépték a' lakosok, az első Konzul kiragasztott proclamátióját, 's azt öszve-szaggatták Generális Ney sem vette a' dolgot tréfára; mingyárt ott termett számos seregével, és az éledő tüzet megfojtotta.

Bernből Nov. 14-dikén. A' végre hajtó Tanács, hofszú, és nevezetes jelentését adta a' Helvétziai polgároknak tudtára, melly ide megy ki. „Helvétziai polgárok! midön ez előtt tudósított titeket a' végre hajtó Tanács az eránt, hogy ide hagyja a' Frantzia sereg Hazánkat: egyszersmind azt is kijelentette, hogy tsak a' törvények eránt való állhatatos engedelmesség, bizodalom, és tsendes magatok viselése tehetik bizonyossá, a' tökéletes egygyet értés által, az ismét béhozott rendnek, és másoktól való nem függésteknek felállítását; hogy az egymás ellen törekedő tzélok, engedetlenség, egyenetlenség, bizonyosan idegen seregeket hoznak bé Hazánkba. Polgárok! nem hittetek szayunknak. A' betsületet vadászó emberek által arra vevődtetek, hogy azok mellé álljatok, kik magános hasznaiknak, 's indulatjaiknak akartak eleget tenni; és a' midön a' polgárok egy része vélek egygyet értett, a' törvényesen álló Kormányfők' lerontására: a' másik rész is hibássá tette magát az által; hogy a' dolgot tsendesen elnézte. Mi következett ebből? Alig múlt el egynehány hét, 's tizszerte nagyobb sereg jött bé hozzánk mint ez előtt volt, és egész Európa meggyőződött ez által, hogy ti szinte olyan tehetetlenek vagytok arra, hogy békeségben éljétek, mint méltatlanok arra, hogy

magatokat óltalmazzatok. — — — Mondjátok meg magatok polgárok! kinek köszönhetitek az idegen sereg bérohanását? Annak a' Szenátusnak, és végre hajtó Tanátsnak é, melly még inkább abban hibázott, hogy a' külső sereg előbbi elköltözését sürgette, és a' melly azon volt, hogy az első Konzul közbenvetésének tsendes elfogadása által, még kíméljen benneteket azon szenvedéstől, mellytől az első Konzul felboszszontása miatt előre is félhattunk? Nem az a' zenebonás Gyűlés é inkább ennek az oka, melly Svájtban tartotta tanátskozásait? Ez a' Gyűlés mindent elkövetett, hogy az ígért közbenvetést elfordíthassa; ígérte hogy eloszlik; azomban folytatta Üléseit, és a' midőn békességet hirdetett, a' polgárokat felfegyverkeztette, és tsak azért is kívánja, hogy az idegen fegyver hozzádjon hé Helvétziába, hogy ezt mondhasa: „tsak az erőszaknak kéntelenítettünk mi engedni.”

„Szerentsétlen tsalárdság, melly tzéljait a' Haza kárával akarta elérni!! Boldogtalan, 's másokat megvakító nagyra vágyás! melly mind addig nem engedett, míg tsak végső veszedelemre nem jutott Helvétzia, de a' mellyett a' nagy lelkű első Konzul ismét boldoggá akar tenni!! Nem elégedett meg ezen Gyűlés azzal, hogy nyilván való kijelentésével tzéljait közönségessé tette; hanem azólt is mindenkor vakította a' Nemzetet, hogy az, állapotja' miben létét ne láthassa, és azon fundamentom nélkül való reménységgel biztatja, hogy idegen Hatalmasság jön segítségére. Gyűlölségesekké igyekezik tenni azokat, kik Bonapártét választották Helvétzia' egyetlenségének ítélő Bírójává; holott magok is

kértek az első Konzult erre, mint hozzá küldött leveleik, és a' Frantzia Ministerhez való folyamodásaik bizonyítják. Párisba a' Fr. Kormány-székhez útasított Követeik, ugyan erre mutatnak. Midőn az első Konzul kijelentette akarátját, és Helvétzia letsendesítésére azt kívánta, hogy a' polgárok rakják le egymás ellen fogott fegyvereiket: akkor kezdték eltaszítani azon jóltévő kezeket, mellyek a' haza vérző sebei békötözésében foglalatoskodtak. Polgárok! tudotokra adjuk, hogy mi azért folyamodtunk különösen az első Konzulhoz: mivel már csak a' fekvése is a' Frantzia Respublikának olyan, hogy, azt hívja az sorsunk meghatározására; továbbá azért, mivel az említett Respublika gondoskodásának közönhetjük azt egyedül, hogy más Hatalmasságoktól való nem függésünk megállítatott a' Lünevilleri békességben. Helvétziának, és változásainak több századoktól fogva való históriája, eléggé bizonyítja, melly nagyon kívánja tulajdon haznunk, a' Frantzia Ország politikai állásával való öszve köttetésünket. Ez az igasság, mellyet Eleink szívekben érzettek, óltalmazta Kántonaink' szövetséges intézeteit. Nékünk pedig sokkal nagyobb okaink vagynak, hogy ezen igasságról meggyőződünk. Végezetre tudtára adjuk, nem azoknak, kik ránk figyelmezní nem akarnak, hanem az egész Nemzetnek, hogy a' Kántonok egyenlő jussainak feltartása, a' polgárok egyenlensége nek eltörlése vólt az, a' mi mi ránk bízódott, hogy azt minden erőszak ellen óltalmaznánk. Minden lépéseink szükségesképpen való következései vóltak, a' Nemzet akarátjának. — Nem tartja szükségesnek a' végre hajtó

Tanáts, hogy az ellene tett több vádakra feleljen; meglévén arról győződve, hogy csak egy polgár jussát sem sértette meg. Ellenben azt állíthatja a' nevezett Tanáts, hogy azért érte olly sok alkalmatlanság, mivel igen lágyan viselte magát, és jobban bízott mint lehetett volna polgársárai jó szívéiségéhez. A' zenebonát indítók' Fejei, csak egy hónap alatt többet fogattak el, és keményebb rendelkezéseket tettek, mint a' végre hajtó Tanáts az alatt az egész idő alatt, melly alatt folytatta a' rá bízott kötelességet."

„Helvétziai polgárok! Szükségesképpen azt kívánja tőletek a' Kormányfő, hogy rendkívül való adót fizessetek, azon sereg tartására, melyet a' megsalattatástok hozott a' Hazába. Erősítsétek meg szíveiteket ezen terhek elhordozására, melyet már most lehetetlen megkönnyíteni. Engedjete helyt szíveitekben annak, hogy a' társasági rend szeretete ismét vissza térhessen azokba. Csak ez az egyedül való eszköz arra, hogy nyomorúságtok idejét rövidítsétek. Mutasátok magatokat méltóknak a' Nemzeti nevezetre, és elérjetek tzelotokat. Bonapárté tiszta indulatból óhajtja, hogy ezután is segíthessen rajtatok. A' mi munkánk, hálá legyen az első Konzul közbenvetésének, ma hónap végre hajtódik. — Midőn vissza térünk akkor a' magános emberek közzé ismét; mint polgárok, kifogjuk magunkat menteni minden vádak alól, melyekkel ártatlanul terheltettünk. Addig is, nints előttünk olly kedves áldozat, melyet önként ne tennénk Hazánk boldogságára."

Német Ország.

Berlinből Nov. 13 dikan. A' Batava Respublika itt lévő Követje polgár Hultmann, víz-

Isa megy a' jövő kedden, és a' jövő Mártzius hónapig szándékozik otthon lenni: mivel fontos dolgok kívánják hazájába való menetelét. — Kottzebue, és Merkel Urak, következő titulusú munkát fognak itt kinyomtattatni: „szabadon menő, de nem politikai Újság, a' pallérozódott, és balvélekedésekkel (praejudiciumokkal) el nem foglalt Olvasók számára.” —

Frankfortból Nov. 18-dikán. A' Pruszfiai Király által elfoglaltatott tartományok egészen új lábra állítatnak. Az Erfurti Universitas el fog töröltetni, mivel igen kevés számból álló tanuló Ifjúság lalogatta azt meg jó darab időtől fogva, ámbár olly rendelkezések tevődtek is, hogy abban mind a' Kathólikus, mind a' Protestáns tanulók tanulhassanak.

Regensburgból Nov. 17-dikén. Huszonöt ezerre megy az a' summa, mellyet Frankfort városa tartozott volna, az elébbi rendelés szerént fizetni, a' Hassendarmstadti Landgrófnak elzengdönként. Ez a' summa elengedődött a' nevezett városnak. A' Landgróf ezen káráért, egy virilis voksal többel bír. Mind azon fontos okok mellett is, mellyek az eránt terjesztődtek a' Deputáció eleibe, hogy nem vonogathatják magokat a' három úgy nevezett három hanseatika városok, Augsburgal egygyütt, a' rájuk tett 50 ezer, ezer forint megfizetésétől: úgy ítélték a' magokat közbenvető két Hatalmasságok' Ministerei, hogy a' nevezett városok ne legyenek kötelesek ezen summat fizetni.

Regensburgból Nov. 19-dikén. A' Deputáció 28-dik Ülésében, bizonyos alkalmatosság adódván a' dolegra, kijelentette a' Cs. Királyi Fel-

ségnek Cseh Ország részéről küldött Ministere, hogy nem sok híjja vagyon már, a' Cs. Királyi Felség, a' Frantzia Kormányfzékkel, és az Orosz Udvarral tett egygyet értése' tökéletes elkészülésének, melly hihető a' Toskánai Nagy Hertzeg dolgát is illeti.

Frantzia Ország.

Párisból Nov. 12-dikén. Delille híres Poëta, és Lebrün között, igen nagyon hevesen folytak az aesthetikai tsaták. Amaz a' maga kerületiben Caesart, ez pedig Pompejust játszik. Nagy hírt nevet szerzett magának Delille, a' lélekhalhatatlanságáról írt versei által, igen sokak előtt. Lebrün mostanában igen élesen sértegető verseket írt elene, mellyek így kezdődnek. „Marchand de vers jadis poëte, Abbé, valet, vieille coquette, Vous arivez, Paris accourt: Eh! vite; une triple toilette: Il faut unir à la cornette, La livre et le manteau court. 's'a't.

Párisból Nov. 13-dikán. A' millyen nagy pont Anglia szemei előtt, a' Frantzia Respublikának, mind belső tsendessége által szerzett, mind külső Szövetségesei által megerősített virágzó állapotja: szint olyan nagy, sőt bizonyos tekintetben nagyobb az, hogy a' mesterségek kettőzetett lépésekkel közelgetnek nálunk a' tökéletesség felé. Mindent kézbebb Anglia elfzenvedni, mint azt, hogy olly roppant Társaság, mint a' mi Hazánk, sok dolgok nélkül ellehet, a' miket ez előtt másoktól kellett drága pénzen megfizetni. — A' pedig, hogy sok Anglus mester emberek, mind nagyobb nagyobb számmal költöznek hozzánk által: tsak nem érvágás gyanánt esik Angliának; mint ezt időről időre megújított

parantsolatai eléggé bizonyítják. Egyébaránt reménységünk lehet, hogy a' két Nemzetnek egymással leendő belső megesmerkedése, sok jót szül mind a' két részre, és ha olyan kereskedésbeli egygyesség nem készülhet is közöttünk, a' mit egy vagy a' másik fél kereskedői, kiváltképpen a' magok hasznára kívánnának, legalább lehet olly társalkodás, a' mellynek a' két Nemzet között közönséges, és az emberi nemzet boldogságát közelebbről előmozdító gyümöltsei lesznek. Ha tsak ez az egy igasság kap is lábra, hogy a' legnagyobb kegyetlenség, valamelly Nemzet' szíves törekedéseit megfojtani akarni: már ez is olly hasznos lesz, a' minek vagy elébb, vagy utóbb kedves gyümöltseit megtermi a' jövőendő idő, melly bizonyos tekintetben, tsak következése a' jelen valónak.

Párisból Nov. 14-dikén. Diepe vidékén, sok ollyan Papokat talált az első Konzul mostani útjában, kik a' Frantzia Ekklesiáknak még zürzavaros állapotjában, megházasodtak. Ezeket színmélyesen arra intette Bonapárté, hogy a' Pápa Ő Szentségével vegezett Konkordát ereje szerént, ne mérészeljék magokat elegyíteni semmi Papi foglalatosságokba, és úgy viseljék magokat, mint az Ekklesiának világiakból álló több tagjai.

Páris Nov. 16-dikán. Az első Konzul tegnap előtt érkezett vizsza utazásából Sz. Cloudba, különös örvendezések, és ágyú ropogások közt. A' főbb Tifztségek tagjai más nap min gyárt udvarlására mentek. A' Tribunátus Elölülője Jaucourt ezeket mondotta előtte. „Polgár első Konzul! Ez alatt a' kevés idő alatt sem szüntek meg indulataink, és szíveink veled lenni,

midőn fő foglalatosságaidtól egy kevéssé megpihentél azért, hogy a' Nemzet hasznairól, és kívánságairól is értekeznél, és vizsgálásod, szavaid által elevenséget adnál a' mesterségeknek, munkásságnak, és a' nemzeti gazdagságnak. Jelen voltunk gondolattal, jóltévő tselekedeteid végbe vitelén, és ott, a' honnan, új béliatásokkal, 's új áldásokkal jöttél vilzfa. Jelen léted né-melleyekre nézve boldogság, másokra nézve min-dennel való meglelégedés volt. A' melly indúla-tot gerjesztettél magad eránt a' Seine partjain la-kó polgárok szívében: mindenek ollyannal vi-seltetnek hozzád az egész Respublikában. Meg-émlékezőnk azon napról, mellyben te veled, és általad, a' mi Revolútziónk meggyőzte végre a' függetlenséget, azon helyről, a' hol a' Frantzia Nemzet, öfzve békéltette a' közönséges rendet a' közönséges szabadsággal, állhatatos, és böls kormányoztatása alatt. Nem felejtik el a' Frantziák azon környülállást, a' melly mostani útadban esett. Egygyik kereskedő városból, a' másikba mentél: az útban akadtál egy nevezetes tsata helyre. Úgy tettfezt, mintha hívott volna oda, a' nagy lelku IV-dik Henrik lelke. Mély tisztelettel siettél azon nevezetes helyhez, és te állittatod fel ismét azon nagy ember emlékezeté-nek oszlopát. A' Herósok úgy látfezik, tsak egy rendet tesfeznek a' históriákban. —

Anglia.

Londonból Nov. 5-dikén. Felette fontos dol-gokat várnak mindenek, a' Parlamentom' új Gyü-lésétől. Miólta elfozlott a' közelebbi Gyülés, azólta Európa tsak abban az állapafbán van ugyan, mellyben volt: de sok környülállások

még is megváltoztak. A' Frantzia Kormányfőnek azolta mutatott maga viselése, Német Ország-
nak új részekre való szaggatása, következéské-
pen vőlt Konstitúziójának sok részben leendő
megváltozása, olyan tárgyak, mellyekre na-
gyon figyelmeznek fő embereink. Sokan alig
várják, hogy Fox, és Grey kijelentsék, mitsoda for-
mán gondolkoznak, minekutánna Párisban megfor-
dultak. A' mostani Ministerium közép utat tart,
a' békességet szerető, és háborgó gondolkodású
két rész között, 's úgy látszik, tsendesen viszi
a' dolgot, arra tzeleoyván, hogy mérsékelt, vi-
gyázó, 's munkás politikája által, a' 10 esztend-
ők alatt történt változások által, az arányú-
ság mértéket tsak egygyik részre billentő fon-
tos dolgokat, mind a' két részre oszlassa. —

Londonból Nov. 6-dikán. Különös az, a' mi
embereink természetében, hogy midőn semmifé-
le jutalom által nem vétetődhetnének arra, hogy
megegygyezzenek abban, hogy testeik halálok
után, az emberi tagokat bontzolók' (Anatomi)
kezeikbe kerüljenek: magok még életekben meg-
engedik, hogy tselekedeteiket, nem tsak a' jó,
hanem a' rossz oldalról is esmerje a' világ, sőt
magok megvallják minden símitás nélkül virtu-
saikat, és hibáikat, azok előtt, kik a' karakterek
leírásában fáradoznak. Közönséges vélekedés az
Angliában, hogy az emberek' igazi esmerése, el-
ső helyet érdemel a' tudományok laistromában.
de a' melly mind addig híjjános, míg nem úgy
nézzük az embereket a' millyenek, hanem úgy,
a' millyeneknek kellene lenni. — Mostanában
jött világ eleibe, 5 darabban, a' nagy emberek'
és tudósok' karaktere, melly munkában

egész a' tsekélységig le vagynak írva a' felvett személyek, és olyan formában jönnek elő, hogy azok is rájok ismerhessenek, kik őket soha se látták.

Elegyes Levelek.

Petersburgból October 29-dikén. Generális Feldmarsal Gróf Nicolai Ivanovitz Soltukovhoz ilyen forma tsinos levelet írt maga a' Császár. „Az Úr' esmeretes, és régtől fogva való fáradozásai, nevezetesen pedig a' Haza javára, és az én nevelésemben véghez vitt szolgálatai, nem engedték azt meg nékem, hogy az Urat ismét új, igen sok gondal járó, és hanyatlott idejével meg nem egygyező hivatallal terheljem. Ezen okokra nézve, kénteleníttettem a' Hadi dolgokra ügyelő Ministerséget, a' Kollegium Vítze Praesesére bízni: de e' mellett kívánom az Urat eránta való változhatatlan jó indulatomról bizonyossá tenni, és soha meg nem szünő háladatosságomat ezen soraim által is megújítani; mellyeknél fogva szükségesnek ítélttem azon okaimat közleni az Úrral, mellyek a' hadi Minister kinevezésére bírtak. Midőn az Úrnak megengedtem, hogy a' maga kívánsága szerént letehesse a' hadi Kollegiumnál volt Elölülői hivatalt: reménylem, hogy a' mint ereje, és egészsége megengedi, ezután is színte úgy igyekezik mind nékem, mint a' Hazának használni, mint eddig.” Sándor.

Stocholmból. Nov. 5-dikén. A' most uralkodó Királyi Felség igen nagy pártfogója a' kézi mesterségeknek, és azoknak minél jobban lehető virágzására mindent elkövet, a' mit egy jó Fejedelemtől, és alattvalói boldogságát munkálódó Királytól lehet várni. Közönséges jutalmakkal

serkenti azokat, kik a' Nemzet javára igyekeznek a' kézi mesterségeket tökéletesíteni. Jele az Ő Felsége ezen Atyai indulatjának, minapában közre botsátott kinyilatkoztatása is: melyben azt kívánja, hogy a' nemzeti törekedések adódjanak tudtára, hogy azokat illendően megjutalmaztathassa. — Tudtára adódván Ő Felségének, az ide való Orvosi Kar által, mitsoda megketőztetett lépésekkel törekednek az Orvosok a' közhasznú tapasztalásokat, 's orvoslásokat közönségessé tenni, nevezetesen pedig, mitsoda igyekezettel rajta vagynak a' közönséges himlő mérge kioltásán: Ő Felsége megígérte, hogy minden köz törekedéseiknek, melyek az emberek hasznára tzeloznak, hathatós pártfogója, és előmozdítója lesz.

Jelentés.

Közelgetvén az esztendő vége, szükségesnek tartottuk a' Hírmondóra nézve, a' következő Jelentést közleni annak Érdemes Olvasóival.

Az Újság fél esztendei bére ezután is tsak öt forint lesz, és azzal, szinte annyi Vármegyék Mappáit fogunk a' jövő esztendőben is Érdemes Olvasóinknak ingyen leküldeni, mint ígéretünk szerént eddig küldöztünk. Egyedül tsak azt kérjük ki Érdemes Olvasóinktól; hogy méltóztassák, Hírmondónk bérét idején, világosan leírt útasító tzmjeikkel egygyütt, a' hozzájuk legközelebb lévő Kir. Posta Hivatalnak által adni, Recepisét vévén pénzekről, és egyfzersmind azt is feljegyezni, hogy mellyik Város, vagy Helységbeli Postáról vészik leghamarább Újságjaikat; hogy

az Újságborítékokra, az útasító tímekeket idején, és hiba nélkül kinyomtattathassuk, 's Hírmondónkat szakadatlanúl jártathassuk. Újságainkat egészen újj, 's tsinos betűkkel fogjuk, jövő Januariustól fogva kezdvén, nyomtattatni; melly betűknek öntése, most van munkában. Némelly E. Hazafiak ismét panaszolkodtak az eránt, hogy elveszett a' Postára tett, 's a' Hírmondóért felküldött pénzek. Mi ennek végire jártunk, 's kitalálván ennek is az okát; ahhoz képest jelentjük, hogy a' kik Újságért akarnak pénzt felküldeni, ne magok petsételjék le leveleiket, mert az olyan levél, mellybe valaki papiros pénzt zár, 's rólla recepissét vesz, el nem vesz ugyan, de többnyire úgy jön fel ide, hogy mikor a' Kir. Fő Posta Hivatalnál felbontódik, semmi sints benne: ha pedig, a' mint mi értettük eddig is, tsak az Újság bérét, 's útasító tímejeiket méltóztatnak Erdemes Olvasóink, a' Kir- Posta Hivatalnak által adni, és arról Recepissét vesznek, el nem vehet a' pénz, vagy ha eltévedne is, a' Recepissé által mindenkor nyomába akadhatni.

Azon Erdemes Olvasóinknak továbbá, kik vagy itt Bétsben olvassák, vagy Magyar, és Erdély Országban kívül akármelly Országba hordatják Hírmondónkat, jelentjük, hogy mivel az olyan Újság árkusok, Ő Felségek rendelkezése szerént megbélyegeztetnek: a' bélyegezés bérét, melly fél esztendőre 1 forint, az előfizetéssel egygyütt méltóztassák lefizetni.